

Demonstrováné cvičení - Matematika II

Petr Hasil

hasil@math.muni.cz

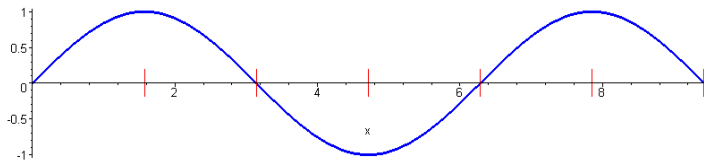
Podzimní semestr 2008

Opakování

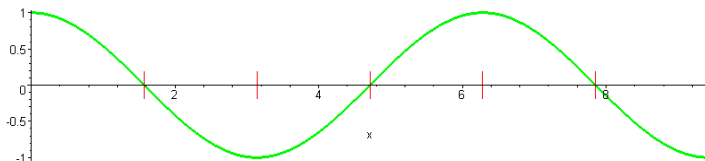
(Goniometrické, cyklometrické, exponenciální a logaritmické funkce)

&

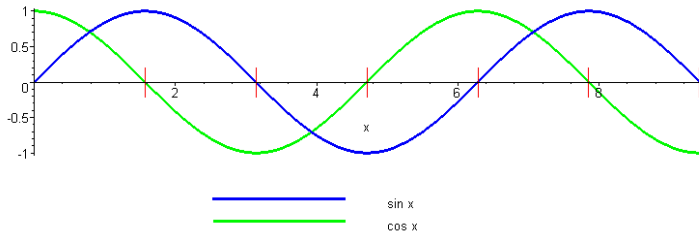
Polynomy a interpolace

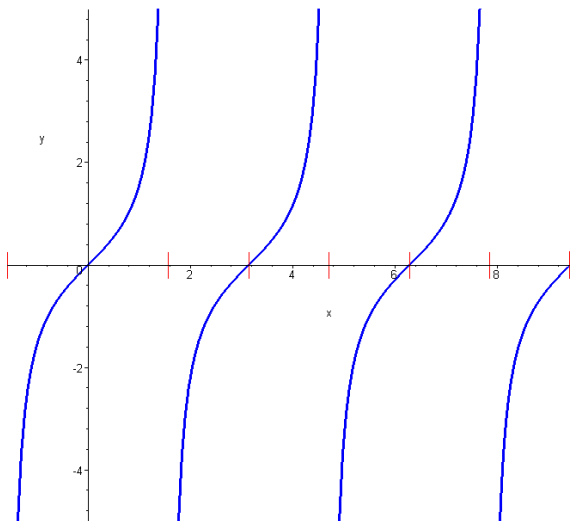
Obrázek: Funkce sinus

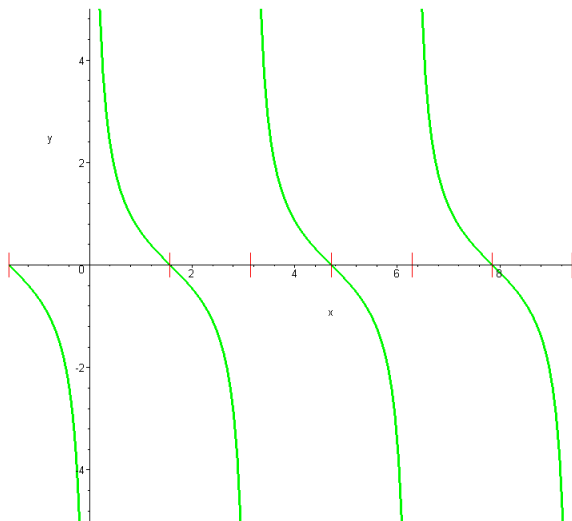
Obrázek: Funkce kosinus

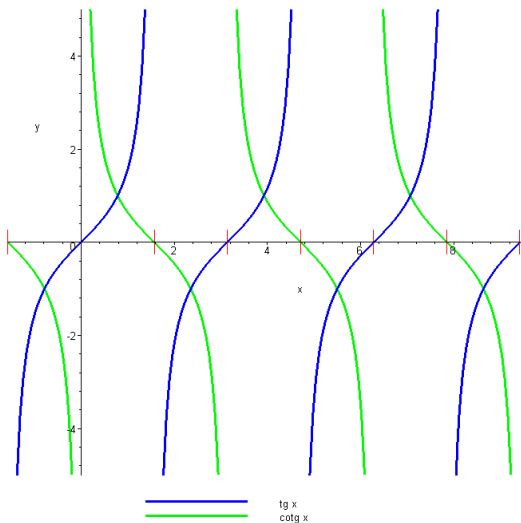
Obrázek: Funkce sinus a kosinus

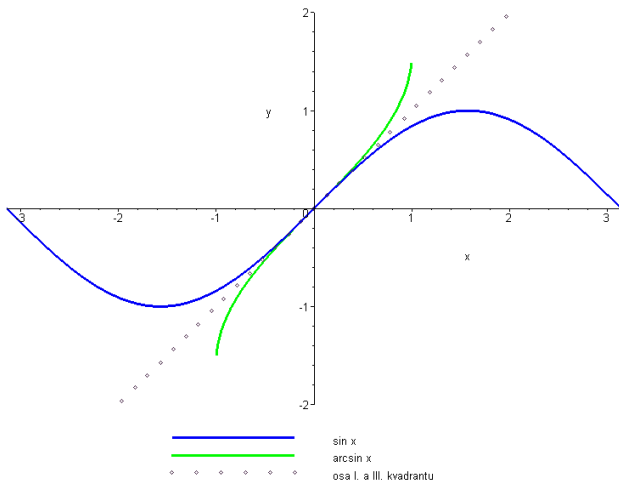
Obrázek: Funkce tangens

Obrázek: Funkce kotangens

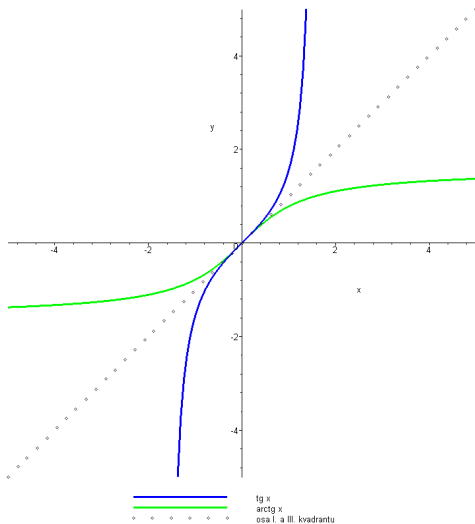
Obrázek: Funkce tangens a kotangens

Obrázek: Funkce arkussinus

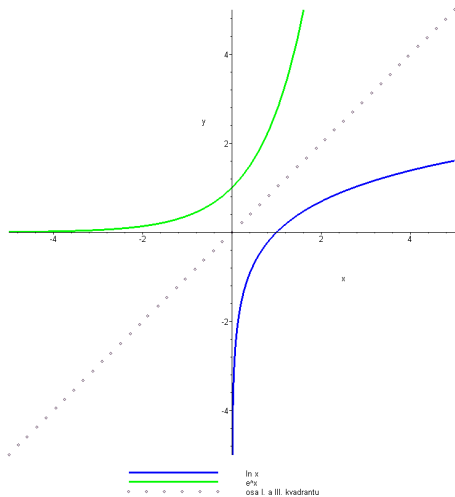

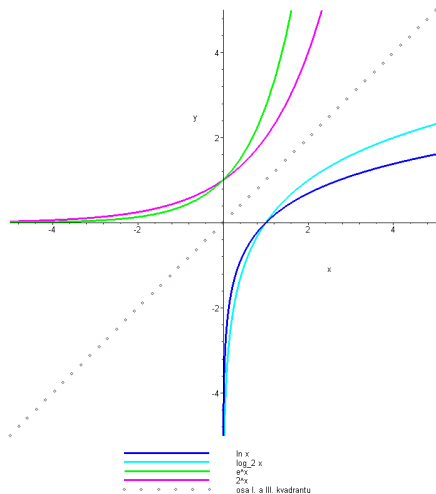

Obrázek: Funkce arkustangens

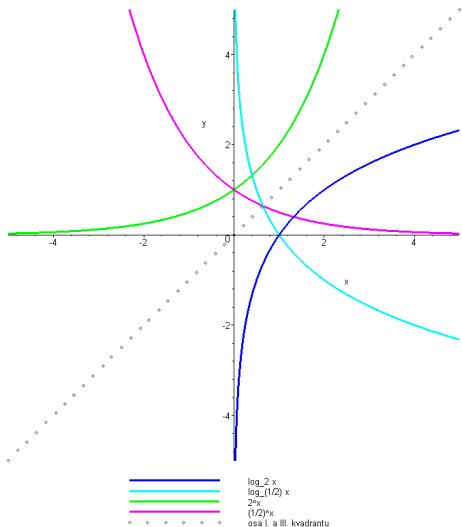

Obrázek: Funkce e^x a $\ln x$

Obrázek: Logaritmické a exponenciální funkce

Obrázek: Logaritmické a exponenciální funkce

Příklad 1.1

Sestrojte Lagrangeův interpolační polynom, je-li dáno:

x_i	0	1	2	5
$f(x_i)$	2	3	12	147

Řešení

$$P(x) = x^3 + x^2 - x + 2.$$

Příklad 1.1

Sestrojte Lagrangeův interpolační polynom, je-li dáno:

x_i	0	1	2	5
$f(x_i)$	2	3	12	147

Řešení

$$P(x) = x^3 + x^2 - x + 2.$$

Příklad 1.2

Sestrojte Lagrangeův interpolační polynom pro funkci $f(x) = x + \sin x$ v uzlech $x_0 = 9$, $x_1 = 3$, $x_2 = 4,5$, $x_3 = 10$, $x_4 = 5,5$ a $x_5 = 12,5$.

Počítejte s pomocí počítače – viz přílohu.

Řešení

$$P(x) = 0,00166192229x^5 - 0,0513743551x^4 + 0,545203518x^3 - 2,21991775x^2 + 3,09117021x + 2,88384950.$$

Příklad 1.2

Sestrojte Lagrangeův interpolační polynom pro funkci $f(x) = x + \sin x$ v uzlech $x_0 = 9$, $x_1 = 3$, $x_2 = 4,5$, $x_3 = 10$, $x_4 = 5,5$ a $x_5 = 12,5$.

Počítejte s pomocí počítače – viz *přílohu*.

Řešení

$$P(x) = 0,00166192229x^5 - 0,0513743551x^4 + 0,545203518x^3 - 2,21991775x^2 + 3,09117021x + 2,88384950.$$

Příklad 1.2

Sestrojte Lagrangeův interpolační polynom pro funkci $f(x) = x + \sin x$ v uzlech $x_0 = 9$, $x_1 = 3$, $x_2 = 4,5$, $x_3 = 10$, $x_4 = 5,5$ a $x_5 = 12,5$.

Počítejte s pomocí počítače – viz *přílohu*.

Řešení

$$P(x) = 0,00166192229x^5 - 0,0513743551x^4 + 0,545203518x^3 - 2,21991775x^2 + 3,09117021x + 2,88384950.$$

Příklad 1.3

Najděte Hermitův interpolační polynom funkce dané tabulkou

x_i	0	1	4
$f(x_i)$	2	5	1
$f'(x_i)$	1	-1	2

Pomocné výpočty na počítači – příloha.

Řešení

$$P(x) = -\frac{407}{864}x^5 + \frac{329}{72}x^4 - \frac{3953}{288}x^3 + \frac{5023}{432}x^2 + x + 2.$$

Příklad 1.3

Najděte Hermitův interpolační polynom funkce dané tabulkou

x_i	0	1	4
$f(x_i)$	2	5	1
$f'(x_i)$	1	-1	2

Pomocné výpočty na počítači – příloha.

Řešení

$$P(x) = -\frac{407}{864}x^5 + \frac{329}{72}x^4 - \frac{3953}{288}x^3 + \frac{5023}{432}x^2 + x + 2.$$

Příklad 1.3

Najděte Hermitův interpolační polynom funkce dané tabulkou

x_i	0	1	4
$f(x_i)$	2	5	1
$f'(x_i)$	1	-1	2

Pomocné výpočty na počítači – příloha.

Řešení

$$P(x) = -\frac{407}{864}x^5 + \frac{329}{72}x^4 - \frac{3953}{288}x^3 + \frac{5023}{432}x^2 + x + 2.$$

Příklad 1.4

Sestrojte přirozený kubický interpolační splajn pro funkci $f(x) = \frac{1}{1+x^2}$ na intervalu $[0, 3]$. Za uzly zvolte body $x_0 = 0$, $x_1 = 1$ a $x_2 = 3$.

Řešení a obrázky – příloha.

Řešení

$$S_0(x) = 1 - \frac{11}{20}x + \frac{1}{20}x^3,$$

$$S_1(x) = \frac{43}{40} - \frac{31}{40}x + \frac{9}{40}x^2 - \frac{1}{40}x^3.$$

Příklad 1.4

Sestrojte přirozený kubický interpolační splajn pro funkci $f(x) = \frac{1}{1+x^2}$ na intervalu $[0, 3]$. Za uzly zvolte body $x_0 = 0$, $x_1 = 1$ a $x_2 = 3$.

Řešení a obrázky – příloha.

Řešení

$$S_0(x) = 1 - \frac{11}{20}x + \frac{1}{20}x^3,$$

$$S_1(x) = \frac{43}{40} - \frac{31}{40}x + \frac{9}{40}x^2 - \frac{1}{40}x^3.$$

Příklad 1.4

Sestrojte přirozený kubický interpolační splajn pro funkci $f(x) = \frac{1}{1+x^2}$ na intervalu $[0, 3]$. Za uzly zvolte body $x_0 = 0$, $x_1 = 1$ a $x_2 = 3$.

Řešení a obrázky – *příloha*.

Řešení

$$S_0(x) = 1 - \frac{11}{20}x + \frac{1}{20}x^3,$$

$$S_1(x) = \frac{43}{40} - \frac{31}{40}x + \frac{9}{40}x^2 - \frac{1}{40}x^3.$$

Příklad 1.5

Rozložte následující racionální lomené výrazy na součet parciálních zlomků:

$$(i) \frac{2x^5 + 5x^3 - x^2 + 2x - 1}{x^6 + 2x^4 + x^2},$$

$$(ii) \frac{2x^5 - 5x^4 + 5x^3 - 3x^2 + 10x - 3}{x^4 - x^3 - x + 1}.$$

Řešení

Proveďte kontrolu součtem parciálních zlomků.

Příklad 1.5

Rozložte následující racionální lomené výrazy na součet parciálních zlomků:

$$(i) \frac{2x^5 + 5x^3 - x^2 + 2x - 1}{x^6 + 2x^4 + x^2},$$

$$(ii) \frac{2x^5 - 5x^4 + 5x^3 - 3x^2 + 10x - 3}{x^4 - x^3 - x + 1}.$$

Řešení

Proveďte kontrolu součtem parciálních zlomků.